

Prof. Tanja Anstatt

Ruhr-Universität Bochum

Seminar für Slavistik/Lotman-Institut

<http://www.slavistik.rub.de/index.php?anstatt>

Typy języków mniejszościowych w porównaniu: Socjolingwistyczna sytuacja języka górnołużyckiego i języka polskiego w Niemczech

Abstract

Języki mniejszościowe tradycyjnie są podzielone na autochtoniczne, jak np. język górnołużycki i allochtoniczne lub migracyjne, jak np. język polski w Niemczech. Podczas gdy języki autochtoniczne mają długą historię badań językoznawczych, lingwistyka zaczęła zwracać uwagę na języki migracyjne dopiero w przeciągu ostatnich dwudziestu lat. Obecnie *heritage linguistics* czyli lingwistyka języków odziedziczonych jest ważnym działem badań lingwistycznych, zajmującym się jednak niemal wyłącznie językami migracyjnymi. Obie te dziedziny prawie nie były ze sobą łączone do tej pory, np. nie jest jasne, czy języki autochtoniczne też można uważać za języki odziedziczone (*heritage languages*).

Górnołużycki i polski jako języki zachodniosłowiańskie w Niemczech mające wspólne cechy podstawowe nadają się szczególnie do porównania ze sobą i zestawienia tych dwóch typów języków mniejszościowych. W moim wykładzie będę porównywać socjolingwistyczną sytuację obu języków i rozważać podobieństwa i różnice między nimi. Będę również prezentować dane z kwestionariusza zgromadzone w ramach badania pilotażowego, w którym wzięło udział łącznie 47 młodych osób: 26 osób mieszkających w tzw. jądrowym lub centralnym obszarze górnołużyckim, w którym język górnołużycki do dziś jest językiem codziennej komunikacji oraz 21 osób, które reprezentują drugie pokolenie Polonii w Niemczech. Na tej bazie przedstawię, jak młodzi mówcy i młode mówczynie obu języków przyswajali te języki, kiedy ich używają i jakie znaczenie mają one dla nich. Badanie pilotażowe przeprowadziłam w roku 2022 razem z Lenką Scholze (Sorbisches Institut Bautzen) w ramach naszego wspólnego projektu „HOSPoD: Herkunftssprachen im Vergleich – Obersorbisch und Polnisch in Deutschland“.